

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Tilsynsrapport

Skolemiljø og internkontroll

Asker kommune - Sydskogen skole

Sammendrag

Statsforvalteren gjennomfører tilsyn med Asker kommune. Temaet for tilsynet er skolemiljø og kommunens internkontroll.

Under dette temaet kontrollerer vi om kommunen gjennom internkontrollen sikrer at alle som arbeider på skolen oppfyller undersøkelsesplikten og tiltaksplikten ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, og dokumentasjonsplikten, jf. opplæringsloven § 9 A-4 og § 9 A-5, jf. kommuneloven § 25-1.

Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket.

Statsforvalteren har i tilsynet funnet at Asker kommune ikke har internkontroll som sikrer skolens regeletterlevelse på områdene undersøkelses- og tiltaksplikt i skolemiljø saker.

Tilsynet viser at risikovurderinger på skolemiljøområdet er i gang. Samtidig ser vi at risikovurderingene i hovedsak baserer seg på egenvurderinger fra skolene, noe som utgjør et smalt dokumentasjonsgrunnlag. Skoleeiers videre vurderinger og arbeid kommer ikke tydelig fram. Vi mener at dette utgjør en risiko i kommunens arbeid med å avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik, og at kommunen derfor ikke har tilstrekkelige risikovurderinger. Praksis blant ansatte og mangel på rutiner i styringsdokumenter fører til at kvalitetssystemet ikke hindrer eller forebygger brudd på plikten til å undersøke, sette inn tiltak og dokumentere dette. Kommunen har heller ikke et eget system for å evaluere prosedyrer, rutiner og eventuelle tiltak spesielt for skolemiljøområdet, og ved behov forbedre disse.

Asker kommune mottok en foreløpig tilsynsrapport den 27.10.2022 og har uttalt seg innen fristen. Kommunen hadde enkelte kommentarer til foreløpig rapport. Disse kommentarene vil inngå i vår vurdering av kommunens oppfyllelse av lovverket. Vi fatter nå vedtak med pålegg om retting. Kommunen har rettefrist til **30.06.2023**.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
1 Innledning	4
1.1 Kort om Asker kommune	4
1.2 Tema for tilsynet	4
1.3 Om gjennomføringen av tilsynet	5
2 Skolemiljø og internkontroll	6
2.1 Rettslige krav	6
2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	8
2.2.1 Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten, tiltaksplikten og dokumentasjonsplikten?.....	8
2.2.2 Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og tiltaksplikten ikke blir oppfylt?.....	12
2.2.3 Undersøker skolen saken så raskt som saken tilsier, dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø	17
2.2.4 Undersøker skolen/skoleeier saken straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen?	18
2.2.5 Gjennomfører skolen/skoleeier de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?	19
2.2.6 Dokumenterer skolen og skoleeier hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten?.....	22
2.2.7 Setter skolen inn tiltak så raskt som saken tilsier når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, eller når undersøkelsen viser det?	24
2.2.8 Setter skolen/skoleeier inn tiltak straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev har blitt krenket av en som arbeider på skolen, eller en i skolens ledelse?.....	26
2.2.9 Vurderer skolen konkret hvilke tiltak som er egnede?	27
2.2.10 Evaluerer skolen/skoleeier tiltakene jevnlig og blir tiltakene endret ved behov?.....	29
2.2.11 Lager skolen en skriftlig plan når de setter inn tiltak i en sak, og inneholder den skriftlige planen minimumskrav til innhold?	30
3 Statsforvalterens reaksjoner	31
3.1 Pålegg om retting.....	31
3.2 Oppfølging av påleggene	32
4 Kommunen har rett til å klage	32
5 Dokumenter	33

1 Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med offentlige skoler, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om kommunen oppfyller plikten til å ha internkontroll etter kommuneloven og at kommunen oppfyller opplæringsloven med forskrifter.

Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt, jf. opplæringsloven § 13-10 første ledd. Vi gir derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at skolen retter opp brudd på regelverket.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsloven og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på [www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/](http://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/).

1.1 Kort om Asker kommune

Asker kommune har 31 barneskoler og 17 ungdomsskoler. I følge GSI per 16. juni 2022 har kommunen 11875 elever. Kommunen er organisert med kommunedirektør. På oppvekstsiden er den videre organisert med en direktør for oppvekst og en kommunalsjef for barn, familie og inkludering.

1.2 Tema for tilsynet

Temaet for tilsynet er kommunens internkontroll med undersøkelsesplikten og tiltaksplikten i skolemiljø saker.

Under dette temaet kontrollerer vi om kommunen gjennom internkontrollen sikrer at:

- Skolen og skoleeier oppfyller undersøkelsesplikten ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven § 9 A-4 og § 9 A-5, jf. kommuneloven § 25-1
- Skolen og skoleeier oppfyller tiltaksplikten ved kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven § 9 A-4 og § 9 A-5, jf. kommuneloven § 25-1

Vi har ikke sett på hvordan kommunen oppfyller andre krav i regelverket.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket og slik bidra til økt rettssikkerhet for elevene.

1.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren åpnet tilsyn med Asker kommune 31.03.2022. Statsforvalteren har undersøkt kommunens internkontroll og praksis knyttet til opplæringslovens bestemmelser om skolemiljø samtidig. For å kontrollere dette har vi undersøkt praksisen til Asker kommune og Sydslogen skole.

Kommunen ble pålagt å svare i RefLex og levere dokumentasjon til oss. Vi har mottatt beskrivelser av egen praksis og dokumentasjon fra kommunen og skolen. Vi har også gjennomført intervjuer med ansatte og ledere i skolen og SFO, samt ledere i kommunen. Statsforvalterens vurderinger og konklusjoner i denne rapporten er basert på opplysninger vi har fått fra denne informasjonen.

Asker kommune mottok en foreløpig tilsynsrapport den 27.10.2022. I den presenterte vi våre foreløpige vurderinger og konklusjoner. Kommunen uttalte seg innen fristen med kommentarer som opplyste om praksis, og at praksis enten finnes i styringsdokumenter eller skal bli nedfelt i disse. Kommunen har kommentert innholdet i den foreløpige rapporten den 15.12.2022. Vi har behandlet kommentarene under hvert av de aktuelle temaene

Vi fatter nå vedtak med pålegg om retting. Kommunen har rettefrist til 30.06.2022.

2 Skolemiljø og internkontroll

2.1 Rettslige krav

Alle elever i grunnskolen og i videregående opplæring har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring, jf. opplæringsloven §§ 9 A-1 og 9 A-2. Retten er individuell, og det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om skolemiljøet er trygt og godt.

For å sikre retten til et trygt og godt skolemiljø, har skolen en aktivitetsplikt etter opplæringsloven §§ 9 A-4 og 9 A-5. Aktivitetsplikten inneholder fem delplikter som er plikten til å følge med, gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak. I dette tilsynet skal vi undersøke om kommunen gjennom sin internkontroll sikrer at skolen og skoleeier [varsler, undersøker og setter inn tiltak] dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, eller blir krenket av en som arbeider på skolen.

I tilsynet er det et gjennomgående tema om skolen og skoleeier har vurdert hensynet til barnets beste. Skolen skal videre sørge for at involverte elever blir hørt.

Skolen skal dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle delpliktene i aktivitetsplikten. Dette er også et gjennomgående tema i tilsynet.

For at aktivitetsplikten skal være oppfylt, må skolen gjøre det som med rimelighet kan forventes gjennom hele saksforløpet.

Plikten til å undersøke saken

Skolen skal snarest undersøke saken ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, jf. opplæringsloven § 9 A-4 tredje ledd. Hvis saken gjelder krenkelse fra en som arbeider på skolen, skal undersøkelsene bli satt i verk straks, jf. opplæringsloven § 9 A-5. Hvem på skolen som skal undersøke saken på vegne av skolen, må skolen fastsette konkret.

Dersom det er en i ledelsen ved skolen som står bak krenkelsen, skal skoleeier sørge for at undersøkelsene blir satt i gang straks, jf. opplæringsloven § 9 A-5.

Undersøkelsen skal ha som formål å få frem fakta om en situasjon, bakgrunnen for elevenes opplevelse og hvilke forhold i elevens omgivelser som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet. Skolen skal gjøre de undersøkelsene som etter en faglig standard er rimelig å forvente i den enkelte saken. For å kunne sette inn egnede tiltak til barnets beste i en konkret situasjon, må skolen gjøre nødvendige undersøkelser.

Alle barn har rett til å bli hørt i saker som vedrører dem, jf. Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen art. 12. At eleven har rett til å bli hørt i forbindelse med skolemiljø saker, er også forankret i opplæringsloven § 9 A-4 femte ledd. Skolen og skoleeier må oppfylle elevenes rett til å bli hørt for å oppfylle undersøkelsesplikten. Dette omfatter ikke bare den eleven som skolen mistenker eller kjenner til at ikke har et trygt og godt skolemiljø, men også andre elever som er direkte påvirket eller involvert i saken.

Hvor raskt saken skal undersøkes, må vurderes opp mot hva som etter en faglig vurdering med rimelighet kan forventes. Her er hensynet til barnets beste et viktig moment. Når det er mistanke

om eller kjennskap til at en som arbeider på skolen, krenker, stilles det særlig skjerpede krav til fremdrift i saken. Skolen og skoleeier må undersøke effektivt og så raskt som mulig.

Plikten til å sette inn tiltak

Tiltak etter § 9 A-4

Når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, eller undersøkelser viser dette, skal skolen så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at eleven får det trygt og godt igjen.

Hvilke tiltak som er egnede, beror på faglige og konkrete vurderinger. Barnets mening og hensynet til barnets beste er viktige momenter i denne vurderingen. Hvilke tiltak som er egnede må vurderes konkret, men kan være rettet både mot individnivå, gruppenivå og systemnivå.

Samlet sett skal dere gjennomføre de tiltakene som med rimelighet kan forventes i den enkelte saken.

Hvor raskt skolen må sette inn tiltak, må vurderes konkret i den enkelte sak. Barnets beste vil være et grunnleggende hensyn i denne vurderingen.

Plikten til å sette inn tiltak hviler på skolen. Hvilke ansatte som faktisk skal gjennomføre et tiltak i en sak, må fastsettes konkret.

Tiltak etter § 9 A-5

Hvis det er en som arbeider på skolen som står bak krenkelsene, skal tiltak settes i verk straks.

Hvis det er en i ledelsen ved skolen som står bak krenkelsen, er det skoleeier som har ansvaret for at det settes inn tiltak straks.

Dokumentasjonskrav

Skolen skal lage en skriftlig plan når de iverksetter tiltak i en sak. Dette følger av § 9 A-4 syvende ledd. I planen skal det stå hvilket problem tiltakene skal løse, hvilke tiltak skolen har planlagt, når tiltakene skal gjennomføres, hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene, og når tiltakene skal evalueres.

Kravet til internkontroll

Kommunen skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges, jf. kommuneloven § 25-1 første ledd. Kravet er et viktig element i kommunens ledelse og styring. Kommunedirektøren har ansvar for at kravet til internkontroll blir oppfylt.

Kommunen skal tilpasse omfanget av internkontrollen basert på risikovurderinger for å målrette arbeidet der risikoen og behovet er størst. Områder med stor risiko for regelverksbrudd vil ofte kreve bedre styring og kontroll gjennom flere tiltak, som for eksempel mer standardisering og tettere oppfølging, enn områder hvor det sjelden svikter.

I tilsynet undersøker vi hvilke tiltak kommunen har iverksatt for å sikre regel etterlevelse, og om tiltakene er tilstrekkelige for å oppnå formålet om å forebygge og hindre regelverksbrudd, og sikre at regelverksbrudd blir oppdaget og rettet. Kommunen må kunne redegjøre for hvordan de oppfyller kravet til internkontroll.

2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

2.2.1 Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten, tiltaksplikten og dokumentasjonsplikten?

Våre observasjoner – Kommunens internkontroll

Skoleeier og rektor svarer ja i RefLex på spørsmål om kommunens internkontroll er tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten, tiltaksplikten og dokumentasjonsplikten. Kommunen bruker et kvalitetssystem for internkontroll levert av SIMPLI, og har fram til nå brukt dette navnet på sitt kvalitetssystem. Navnet SIMPLI er i ferd med å fases ut, og kommunen bruker kun navnet kvalitetssystemet. Kommunens internkontroll vil heretter refereres til under dette navnet. Det går fram av dokumentasjon at kvalitetssystemet skal sikre en risikobasert tilnærming som identifiserer faktorer som kan føre til avvik fra mål og resultater.

I 2019 gjennomførte kontrollutvalgene i Asker, Hurum og Røyken kommuner likelydende forvaltningsrevisjoner om psykososialt skolemiljø, og i januar 2020 ble kommunene slått sammen til Asker kommune. Funnene ble sammenfattet i en samlerapport som har vært grunnlag for videre behandling i Kontrollutvalget. Kommunedirektøren har redegjort for oppfølgingen av forvaltningsrevisjonen i flere omganger, sist i mars 2022.

Våre observasjoner – Risikovurderinger

Kommunen skal vurdere risikoen for svikt og regelverksbrudd og hvilke konsekvenser det kan gi. Formålet med risikovurderingene er at det skal iverksettes styringstiltak for å hindre eller redusere eventuell fare for svikt og regelverksbrudd. Kommunen må videre vurdere konkret ut fra risikoen hvilke rutiner og prosedyrer de skal innarbeide. Det stilles ikke formkrav til risikovurderingene.

Ifølge kvalitetssystemet skal alle virksomheter, herunder skole, gjennomføre en ROS-analyse ved bruk av en risikomodul der kommunen har bestemt felles risikoområder som skal vurderes av alle virksomheter. I tillegg kan direktørene og den enkelte virksomhet legge inn risikoer for sitt område. Alle ledergruppene skal årlig ha workshop med ROS-analyser i forbindelse med virksomhetsplanlegging. Skoleeier har bestemt hvilke temaer som skolene må gjennomgå i sin fellestid med personalet på skolen, og har lagt ved en oversikt over dette. Det går frem av oversikten at ROS-analyse skal gjennomføres lokalt og skal sammenfattes av skolens ledelse i kvalitetssystemets risikomodul.

Risiko vurderes etter en gradering fra 1-5 innenfor sannsynlighet og konsekvens der 1 er lik laveste grad og 5 er lik høyest grad. Konsekvensgradering av at lover og forskrifter ikke blir oppfylt graderes alltid til 5. Summen av sannsynlighet ganger konsekvens utgjør risiko for hendelsen. For risiko der summen kommer over 10 skal det alltid settes inn tiltak. De ansatte har tilbud om e-læringskurs for utførelse av ROS-analyse i Kvalitetssystemet.

I RefLex skriver skoleeier og rektor at kommunen har gjennomført risikovurderinger der sannsynligheten og konsekvensen er stor innenfor skole og at kommunene gjennomfører risikovurderingen årlig. Risikoområdene som kommunen har definert oversendes så til skolene, slik at de kan gjennomføre risikovurderinger lokalt på sin skole. Resultatene fra de lokale risikovurderingene deles med kommunalsjefen, og er utgangspunkt for utforming av kommunens

internkontroll. Det blir vist til skjema som viser hvordan risiko skal vurderes, herunder alle delpliktene i aktivitetsplikten. Skoleeier har oversendt dokumentasjon som viser at metode for og bruk av risikovurdering i kvalitetssystemet ble gjennomgått i rektormøtet i februar 2022 der læringsmiljø var ett av områdene som ble risikovurdert.

For Sydskogen skole i 2022 er det vurdert risiko for om de ansatte i skolen og SFO, og andre voksne som treffer elever, ikke forstår og utøver aktivitetsplikten. Det er videre vurdert risiko for at saker ikke undersøkes og at tiltak ikke er satt i en aktivitetsplan. Sannsynligheten for avvik er gradert til 2, og ifølge kvalitetssystemet skal dette ganges med 5 for å finne graden av risiko for avvik. Kommunen har ikke lagt ved dokumentasjon som viser utregning av risiko på skolemiljøområdet, vurderinger som er gjort av skoleeier på bakgrunn av skolens risikovurderinger, eller tiltak som er satt inn basert på utregning av risiko.

Våre vurderinger - Risikovurderinger

Gjennom årlig risikovurdering fastsatt i årshjul for skolene og gjennomgang av risikovurderinger på rektormøter ser vi at kommunen vurderer risiko for regelverksbrudd på skolemiljøområdet og at alle delpliktene i aktivitetsplikten er omfattet av dette. Ved å bruke et utregningssystem der gradering av konsekvens alltid er fastsatt med høyest tall der det er risiko for at lover og forskrifter ikke blir oppfylt, og at sluttsum over 10 alltid utløser tiltak, har kommunen søkt å sikre at det settes inn styringstiltak der det er slik risiko.

Vi vurderer at kommunens rutiner for risikovurderinger på skolemiljøområdet er godt i gang, og at arbeidet så langt er systematisk. Vi vurderer likevel at kommunen ikke har tilstrekkelige risikovurderinger da vi bare kan se skolenes egenvurdering, og ikke skoleeiers videre vurderinger og arbeid. Vi vurderer også at risikovurderingene bør basere seg på et bredere dokumentasjonsgrunnlag enn bare egenvurderinger fra skolene. Klager som gjelder skolemiljøet, tilsynserfaringer, avviksmeldinger med videre, er eksempler på kilder som kan gi viktig informasjon til risikovurderingene.

Våre observasjoner – Rutiner og prosedyrer

Kommunen må ha nødvendige rutiner og prosedyrer, og vurdere i hvilken grad de skal være skriftlige. Kommunen må gjøre rutinene kjent og tilgjengelige for de som trenger å vite om dem.

Skoleeier svarer i RefLex at for å sikre lik praksis på alle skolene har de sett behov for å ha felles rutiner. Kvalitetssystemet har rutiner som skal dekke rettigheter og plikter etter opplæringsloven, og kommunens rutiner og prosesser i kvalitetssystemet skal evalueres årlig, eller hyppigere hvis behov.

Skoleeier svarer i intervju at alle rutiner er lagt inn i kvalitetssystemet og gjelder for hele kommunen. Alle ansatte skal hente grunnlaget for sitt arbeid her. Skoleeier forteller videre at kontrollutvalgenes forvaltningsrevisjon i 2019 viste at de ansatte bruker kvalitetssystemet i liten grad. På skoleområdet tar skoleledelsen ut det viktigste og gjør det tilgjengelig et annet sted, og i kommentar til kontrollutvalget i mars 2022, skriver skoleeier at grunnen til dette kanskje er at kvalitetssystemet er omfattende og stort.

Kommunen har en skriftlig rutine for å undersøke. Rutinen inneholder tips for gjennomføring av samtaler, og verktøy til undersøkelser som både gjennomføres jevnlig og ved spesielle behov.

Rutinen inneholder også en beskrivelse av hvordan observasjoner skal gjennomføres. Når det gjelder kommunens rutine for å sette inn tiltak, viser skoleeier til rutinen for aktivitetsplanen. Der går det fram at elevene skal delta i utarbeidelse av tiltak som gjelder dem selv, elevene skal få uttale seg når tiltak blir evaluert, tiltakene skal være konkrete, og det skal tidfestes evaluering for hvert enkelt tiltak. Begge rutinene det vises til her ligger i kvalitetssystemet.

Av andre dokumenter som ligger i kvalitetssystemet er *Sjekkliste for å håndtere mobbing og andre krenkelsesaker* for saker etter § 9 A-4 og *Sjekkliste for 9 A-5 saker*. Begge dokumentene inneholder rutine for undersøkelsesplikten og tiltaksplikten. Det går ikke frem av disse dokumentene eller av rutinen for å sette inn tiltak at det skal gjøres en vurdering av barnets beste, og i de ni elevsakene vi har mottatt ser vi at dette gjøres i varierende grad.

Kommunen bruker P360 som system for dokumentasjon. Sjekkliste for 9 A-5 saker viser at rutinen er at rektor har ansvar for å dokumentere undersøkelser, konklusjon av undersøkelser og eventuelle tiltak i elevmappen i P360. Når det gjelder 9 A-4 saker går det fram av rutinen at rektor/kontaktlærer skal dokumentere undersøkelser i logg og aktivitetsplan. Det går ikke fram ytterligere retningslinjer for hva i undersøkelsene som skal dokumenteres. I elevsakene vi har mottatt ser vi at innholdet i undersøkelsene ikke er tilstrekkelig dokumentert.

I gjennomgangen av dokumentasjonen for denne rapporten har vi avdekket brudd på både tiltaksplikten og undersøkelsesplikten.

Kvalitetssystemet har et avvikssystem der alle ansatte kan melde avvik. Hver enkelt medarbeider er ansvarlig for å identifisere og registrere hendelser, og melding av avvik skal gjøres via kvalitetssystemet. Ansatte kan gjennomføre e-læringskurs i hvordan man kan melde avvik. I intervju svarer de ansatte at de melder avvik i kvalitetssystemet, og at de har fått opplæring i dette. Dersom ledelsen ikke følger opp, skal de ansatte si ifra til kommunalsjefen. Det går fram av plan for rektormøte i februar 2022 at det ble gjennomgått hvordan avvik skal håndteres i kvalitetssystemet.

Kommunen har utarbeidet et felles årshjul og kompetanseplan for skolene som ansatte kan finne på kommunens ressursside askerskolen.no. Kompetanseplanen skal bidra til å realisere kommunens mål og utvikle god praksis, og ansatte oppfordres til å delta på kurs, nettverk og annet utviklingsarbeid. For oppvekst inneholder planen alle kompetansehevingstiltak for blant annet skole, og det er SEIL oppvekst (Senter for innovasjon og læring) som får i oppdrag fra direktør for oppvekst å realisere innholdet. Videre inneholder kompetanseplanen utviklingsprosjekter. På skoleområdet skal hver skole blant annet opprette et innsatsteam mot mobbing (SIM) i samarbeid med Læringsmiljøsentret ved UiS. Hensikten er at hver skole skal ha kompetanse til å forebygge, oppdage og håndtere mobbing.

Våre vurderinger - Rutiner og prosedyrer

Slik vi forstår det skal kommunens kvalitetssystem sikre felles rutiner innen skolemiljøområdet, og alle ansatte skal hente grunnlaget for sitt arbeid her. Det er videre avdekket en praksis der skolelederne tar ut det de vurderer er det viktigste fra kvalitetssystemet og gjør det tilgjengelig for de ansatte et annet sted. Vi vurderer at denne praksisen kan øke risikoen for at skolene ikke har oppdaterte rutiner fra kommunen, og kan føre til at skolene utvikler sin egen praksis som ikke er i tråd med kommunens.

Når det gjelder dokumentasjonskravet er det vår vurdering at manglende føringer for hva av innholdet i undersøkelsene som skal dokumenteres, fører til at kommunens rutiner ikke er tilstrekkelige for å sikre dette ute på skolene.

Videre kan vi ikke se at vurdering av barnets beste kommer fram i rutinene som er beskrevet i dokumenter for undersøkelse og tiltak, og det er varierende praksis på å vurdere barnets beste på skolen. Vi mener derfor at rutinene ikke er tilstrekkelige for å sikre at undersøkelsesplikten og tiltaksplikten blir ivaretatt.

De ansatte kjenner til at kommunen har rutiner for undersøkelser, sette inn tiltak og dokumentasjon av hvordan dette er gjort. De kjenner også til at avvik skal meldes i kvalitetssystemet og hvem de skal melde avvik til dersom avvik ikke følges opp av ledelsen. Kommunen følger også årshjulet der håndtering av avvik skal gjennomgås årlig. Vi mener tilbudet til ansatte om opplæring i håndtering av avvik kan bidra til at avvik meldes når det oppdages.

Vi vurderer at kommunens organisering med SIM-team på hver skole kan være et godt bidrag for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten, tiltaksplikten og dokumentasjonsplikten. Samtidig har vi i denne rapporten avdekket brudd på disse områdene. Vi mener dette viser at etablering av SIM-team på skolene fortsatt er i implementeringsfasen og at skolen enda ikke har tilstrekkelig kompetanse til å forebygge, oppdage og håndtere at elever opplever å ikke ha det trygt og godt på skolen, slik at avvik oppdages og meldes i avvikssystemet.

Vår vurdering er at praksis blant ansatte og mangel på rutiner i styringsdokumenter fører til at kvalitetssystemet ikke hindrer eller forebygger brudd på plikten til å undersøke, sette inn tiltak og dokumentere dette.

Kommunens tilbakemelding

Kommunen skriver at den har forståelse for Statsforvalterens vurdering av at kommunen ikke innhenter eller vurderer i tilstrekkelig grad informasjon om skolemiljøarbeidet på skolen, og at egenvurdering fra skolene ikke er tilstrekkelig for å kunne gjøre gode nok risikovurderinger av om kravene knyttet til skolemiljøet blir oppfylt. Arbeidet med lokale ROS-analyser ble startet opp i 2021, og er fortsatt under utvikling, og kommunen skal nå se nærmere på hvordan ROS-analysene skal brukes inn i virksomhetsleders lederdialog. Arbeidet med å vurdere hvordan resultat fra Elevundersøkelsen, Trivselsundersøkelsen og klagesaker kan brukes inn i skoleeiers risikovurdering er i gang, og en mer aktiv bruk av funksjonaliteten for egenvurdering i Reflex skal også vurderes.

Statsforvalteren har vurdert at praksis med å gjøre rutiner tilgjengelig andre steder enn i kvalitetssystemet kan øke risikoen for at skolene ikke har oppdaterte rutiner. Kommunen skriver at alle ansatte skal kjenne til kvalitetssystemet, men at det som er avgjørende er likevel om de ansatte kjenner rutinene. Kommunen mener at Statsforvalteren ikke har gjort funn som tilsier at de ansatte ikke kjenner til gjeldende rutiner, og vurderer at gjeldene praksis med lagring og tilgjengeliggjøring av rutinene er tilfredsstillende.

Kommunen skriver videre at Statsforvalterens vurdering av manglende føringer for dokumentasjon av undersøkelser er ivaretatt gjennom «Sjekkliste for å håndtere mobbing og andre krenkelser etter § 9 A-4» og «Sjekkliste for 9 A-5-saker», og at det går fram av disse dokumentene hvor resultatene av undersøkelser skal dokumenteres. Kommunen finner det uklart

hvordan det skal presiseres ytterligere hva som skal dokumenteres fra undersøkelsene, og har lagt ved nye aktivitetsplaner som viser at rutinen for dokumentasjon av undersøkelsene etter deres vurdering er fulgt.

Når det gjelder manglende føringer for dokumentasjon av vurdering av barnets beste, skriver kommunen at den ser at vurderingen må tydeliggjøres i rutinen.

Statsforvalterens vurdering

Kommunen skriver at det som er avgjørende er at alle ansatte kjenner til rutinene, og at Statsforvalteren ikke har gjort funn som tilsier at de ansatte ikke kjenner til gjeldende rutiner. Av notat til kontrollutvalget i mars 2022 går det imidlertid fram at et stort flertall av ansatte i svært liten eller i noen grad opplever at skoleeieres rutiner i kvalitetssystemet er kjent i personalet. Videre ser vi i elevsakene vi har mottatt, at rutiner for undersøkelse og sette inn tiltak ikke blir fulgt.

Ut i fra en helhetsvurdering vurderer vi at ansatte ikke har tilstrekkelig kjennskap til rutinene.

Det går fram av rutine for undersøkelse i kvalitetssystemet at metoden for å undersøke skal dokumenteres i aktivitetsplanen. Det går imidlertid ikke fram av rutinen hva som skal dokumenteres fra undersøkelsene, som for eksempel elevens syn, elevens opplevelse, involverte elevers opplevelse, hva slags krenkelser som oppleves, hvor ofte krenkelser oppstår eller konklusjonen fra undersøkelsene. Det går heller ikke fram av aktivitetsplanene som kommunen har lagt ved i sin kommentar, hva i undersøkelsene som skal dokumenteres. Det er vår vurdering at skoleeier og skolen likevel må sikre at det tilstrekkelig dokumenteres hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten, og at disse opplysningene oppbevares på en forsvarlig måte. Dette gjelder for eksempel undersøkelser som retter seg mot andre involverte i saken, og i saker der undersøkelser ikke fører til aktivitetsplan. Det er vårt inntrykk at undersøkelser også dokumenteres utover aktivitetsplaner, men Statsforvalteren har ikke fått tilgang til disse. Det er også vårt inntrykk at notater og observasjoner i stor grad er oppbevart av den enkelte ansatte i skolen.

Vi opprettholder derfor vår konklusjon.

Våre konklusjoner

Kommunens internkontroll er ikke tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten.

Kommunens internkontroll er ikke tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på tiltaksplikten og dokumentasjonsplikten.

2.2.2 Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og tiltaksplikten ikke blir oppfylt?

Våre observasjoner- Avdekke avvik og risiko for avvik, og følge opp avvik og risiko for avvik ved hjelp av styringstiltak

Kommunen må jevnlig skaffe seg oversikt over områder med risiko for svikt, og sette inn forebyggende eller korrigerende styringstiltak for å hindre brudd på regelverket. Dersom det er satt inn styringstiltak for å rette opp praksis som ikke følger regelverket eller for å forebygge fremtidige brudd på regelverket,

må kommunen følge opp om tiltakene har fungert og eventuelt vurdere om det er andre tiltak som må settes inn.

Skoleeier og rektor svarer ja på spørsmålene i RefLex om kommunen avdekker og følger opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten, tiltaksplikten, dokumentasjonsplikten og kravet om å lage en skriftlig plan ikke blir oppfylt. Skoleeier forteller i intervju at internkontrollen gjennomføres systematisk med risikovurderinger og lederdialog. ROS-analysene skal gjennomføres i desember og påfølgende januar, og lederdialogene er fastsatt i februar og mars. Det er ellers planlagt hyppige rektormøter jevnlig gjennom året. Videre ser vi at skoleeier har gjennomført undersøkelser blant skolene om skolens praksis i forkant av møter med Kontrollutvalget.

Skoleeier forteller videre i intervju at Kontrollutvalgenes forvaltningsrevisjon i 2019 undersøkte blant annet om det var etablert system og rutiner i kommunene som bidrar til å sikre at tilfeller der elever ikke har et trygt og godt skolemiljø blir fanget opp og håndtert etter opplæringsloven. Funnene i forvaltningsrevisjonen viste at det ikke var utarbeidet særskilte rutiner i skolene for å sikre at alle som arbeider ved skolen får opplæring og er kjent med hva som ligger i aktivitetsplikten. For å rette opp dette ble det utarbeidet rutiner for skjerpet aktivitetsplikt og fremgangsmåte for varsling til skoleeier. Skoleeier registrerer saker etter § 9 A-5, og gir veiledning og oppfølging. Rutinene for skjerpet aktivitetsplikt inngår i årlig opplæring og SIM-teamet på skolene har fått opplæring i dette og er en ressurs i arbeidet. Skoleeiers undersøkelse blant skolene i mars 2022 i forbindelse med en sak i kontrollutvalget, viste at praksis ute i skolene enda ikke er slik rutinene legger opp til. Kommunedirektørens oppsummering til kontrollutvalget er at resultatet fra spørreundersøkelsen viser at kjennskapen og gjennomføringen på dette området må følges opp videre.

Skoleeier utdyper i RefLex at kommunen innhenter informasjon om skolens oppfyllelse av aktivitetsplikten fra ulike kilder. Lederdialogen mellom kommunalsjef for skole og alle skolene blir nevnt som en viktig informasjonskilde. I dialogen rapporterer skolene på spørsmål knyttet til blant annet skolemiljø, og resultatet av Elevundersøkelsen og lokale risikovurderinger blir diskutert. Lederdialogen finner vi beskrevet i tilstandsrapporten for grunnskolene i Asker kommune 2021. Skoleeier svarer videre at i vurderingen av resultatene blir det også reflektert rundt skolens forebyggende arbeid knyttet opp mot blant annet plikten til å undersøke og å sette inn tiltak.

I lokal tilstandsrapport for Sydskogen skole 2022 går det fram at Elevundersøkelsen høsten 2021 viser et resultat farget rødt for ett av trinnene og lys gul for to andre trinn på mobbing blant elever, og oransje og gult for to trinn på digital mobbing. Skolen skriver samtidig i rapporten at den har positive tall om mobbing. Det går videre fram av rapporten hvilke områder som ROS-analysen viser at trenger tiltak og som ledelsen og ansatte vurderer at har høy risiko. Aktivitetsplikten etter oppl. §§ 9 A-4 og 9 A-5 er ikke vurdert til å ha høy risiko for avvik.

Det går videre fram av skoleeiers svar i RefLex at kommunen også innhenter informasjon om skolens praksis gjennom rektormøter hver tredje uke. I tillegg registrerer SEIL og SIM informasjon som gir grunnlag for bekymring og behov for oppfølging i et eget kontrollskjema. Skoleeier har sendt inn dokumentasjon som viser en oversikt over skolene der det er notert observasjoner/henvendelser, og der skolemiljø er registrert noen steder. Det blir videre holdt

månedlige samarbeidsmøter med PPT som ifølge skoleeier også gir informasjon om skolens praksis.

Kommunen hadde tidligere en ordning der kommunalsjef og rådgivere foretok stikkprøvekontroll av elevmapper i P360, og skolene ble bedt om å gjennomføre egenvurdering i RefLex knyttet til rettigheter og plikter etter opplæringsloven. Egenvurderingene ble oversendt kommunen for vurdering og det ble gjennomført stikkprøvekontroller på alle skolene. Kommunen har etter pandemien i 2020 innført en ny ordning med at enkelte skoler gjennomfører egenvurdering i RefLex. Skoler og temaer velges på bakgrunn av risikovurderinger, og resultatet av egenvurderingene danner grunnlag for om det skal gjennomføres stikkprøvekontroller av elevmapper. Skoleeiers vurdering er at en slik metode er mer treffsikker da det er basert på risikovurderinger og at det gjennomføres grundigere kontroller der behovet ser ut til på være størst.

Det går fram av kommunedirektørens kommentar til kontrollutvalget i mars 2022, at han vurderer at systemet for internkontroll fungerer etter hensikten, men at tilsyn og saker om skolemiljø som blir meldt til Statsforvalteren viser at skolemiljøområdet er krevende og trenger særskilt prioritering i skoleeiers oppfølging av skolene. Det vil derfor bli lagt til en årlig aktivitet i skolens årshjul slik at rektor kjenner til skolens praksis og skoleeier får overblikk over praksis ute på hver skole. Kommunen har sendt inn en presentasjon av kvalitetsoppfølging av skolen som er gjennomgått for skolene. Presentasjonen viser årshjul for skolene og at trygt og godt læringsmiljø er et av flere områder som skal omfattes av kvalitetsoppfølging. Elevundersøkelsen er en av kvalitetsindikatorene og lederdialog er en del av støtte og oppfølging. I årshjulet finner vi at lederdialog skal gjennomføres i mars-april.

Skoleeier svarer i RefLex at det er avdekket avvik på aktivitetsplikten gjennom informasjonen de innhenter om skolens praksis, og nevner som eksempel at det ble avdekket at noen skoler manglet skriftlige varslingsrutiner, deriblant Sydskogen skole. Det går fram av kontrollutvalgenes forvaltningsrevisjon at dette ble avdekket i 2019. Skoleeier svarer videre at avvik følges opp ved at rektor på skolen det gjelder får en innføring eller en påminnelse om kommunens rutiner og videre oppfølging i lederdialog. I kommentar til kontrollutvalgenes forvaltningsrevisjon viser kommunedirektøren til at skolene analyserer sine resultater på forhånd, og i samtale med skoleeier den 02.09.2022 blir det opplyst at skolen legger inn sin analyse i presentasjonen som brukes i lederdialogen og at dialogen tar utgangspunkt i denne. Videre kan skoleeier se om skolen har lagt inn nødvendige rutiner i kvalitetssystemet, og det blir vurdert om det er behov for erfaringsdeling i rektormøter.

Skoleeier vurderer sammen med skolen hva som er riktige tiltak i hvert konkrete tilfelle. Dersom skolen ikke har forutsetning til å rette opp avvik, får skolen oppfølging gjennom lederdialog, kompetanseheving, ressurser eller en endring av felles rutiner og prosedyrer. Kommunens administrasjon følger dette opp med skolene med hyppig evaluering i etterkant. Det gjennomføres ofte læringssesjoner for alle rektorene i rektormøter etterpå. I intervju forteller skoleeier at innføring av egenvurdering i RefLex for utvalgte skoler er et tiltak for å følge opp at det er avdekket avvik.

Kommunen har lagt ved presentasjon av lederdialog for Sydskogen skole i februar 2022 der resultat av Elevundersøkelsen og skolens svar på hvordan den arbeider med skolemiljø kommer frem. Det går ikke frem av presentasjonen om det er avdekket avvik fra aktivitetsplikten. Videre har kommunen lagt ved mal for presentasjon av lederdialogen. Malen inneholder spørsmål til skolen på området mobbing om hva den kan forbedre. Sydskogen skole har ikke reflektert over dette spørsmålet i sin presentasjon til lederdialogen.

Vi har videre fått tilsendt dokumentasjon som viser at skolemiljø er på agendaen på flere arenaer; på fagdag, SIM-nettverk, og på fellesmøter med SEIL og Kvalitet og Forvaltning (K&F). Oppgavene til K&F er å følge opp kvalitetsarbeid og forvaltningsoppgaver rundt skolene. Kommunen har også lagt ved ideer og innspill til arbeid med skolemiljø, men det går ikke fram av dokumentet hvor dette er fra. Det går ikke fram av denne dokumentasjonen at dette er oppfølging av avvik på aktivitetsplikten.

I notat fra gruppearbeid på fellesmøte med SEIL går det fram at en av gruppene tar opp at SEIL trenger mandat til å følge opp skoler med veiledning og opplæring, og at skoler ikke alltid selv vet hva de trenger veiledning og opplæring i, og bestiller derfor ikke dette fra SEIL. Vi har ikke fått tilsendt dokumentasjon som viser at dette punktet er blitt fulgt opp.

Skoleeier har også lagt ved en presentasjon av resultat fra Statsforvalterens tilsyn med skolemiljø i 2021 med etablering av rutiner for å rette opp regelverksbrudd på blant annet undersøkelsesplikten og tiltaksplikten. Vi kan ikke se å ha mottatt dokumentasjon på hvordan skoleeier har fulgt opp om skolen har innarbeidet rutinene.

Våre vurderinger - Avdekke avvik og risiko for avvik, og følge opp avvik og risiko for avvik ved hjelp av styringstiltak

Gjennom kommunens arbeid med årlige ROS-analyser, lederdialoger, Elevundersøkelsen, hyppige rektormøter, jevnlig rapportering til kontrollutvalget etter forvaltningsrevisjon i 2019, og registrering og rapportering om eventuelle bekymringer for skoler fra SIM og SEIL, vurderer vi at det er etablert et system for å avdekke avvik og risiko for avvik.

Vi ser at kommunen i enkelte tilfeller følger opp avvik og risiko for avvik gjennom for eksempel stikkprøvekontroller av aktuelle skoler og i lederdialog. Fellesmøter med SEIL og K&F er også del av styringstiltak som kommunen har satt inn.

Vi ser imidlertid at kommunen har informasjon om flere avvik og risiko for avvik, der vi ikke kan se at kommunen har fulgt opp med styringstiltak. Dette gjelder for eksempel risiko for avvik som går fram av oversiktsskjema fra SEIL, og konkrete avvik fra forvaltningstilsynet i 2019. I denne rapporten har vi også avdekket brudd på plikten til å undersøke, sette inn tiltak og dokumentere at dette er gjort. Vi kan ikke se at kommunen selv har avdekket disse bruddene. Vi har tidligere i rapporten vurdert at risikovurderingene bør basere seg på et bredere dokumentasjons-grunnlag enn bare egenvurderinger fra skolene. Vi mener at dette utgjør en risiko i kommunens arbeid med å avdekker og følge opp avvik og risiko for avvik. Det er derfor vår vurdering av kommunen ikke følger opp avvik og risiko for avvik.

Våre observasjoner - Evaluere og ved behov forbedre prosedyrer og andre tiltak i internkontrollen

Kommunens ledelse skal holde seg jevnlig orientert om tilstanden i skolene, evaluere og ved behov forbedre internkontrollen. Tiltakene som er iverksatt må evalueres og forbedres der det er nødvendig. Disse prosessene må også være basert på risikovurderinger for å arbeide målrettet der risikoen og behovet er størst.

Skoleeier utdyper i RefLex at kommunen får informasjon om skolenes praksis gjennom rektormøter hver tredje uke og har tett kontakt og dialog med skolene gjennom veiledning fra SEIL og K&F. Til sammen besitter kommunens administrasjon ifølge skoleeier, stor innsikt i skolenes praksis, og det er satt av et fast møtepunkt hver uke til deling av kunnskap og innsikt om skolene.

I intervju svarer skoleeier at det ikke er et system for å evaluere og ved behov forbedre prosedyrer, rutiner og eventuelle tiltak spesielt for skolemiljøområdet. Han viser til kvalitetssystemet, årlig risikovurdering og systemgjennomgang. Det går fram av kvalitetssystemet at det er et grunnleggende prinsipp at det arbeides med kontinuerlige forbedringer av system og praksis. Kommunens rutiner og prosesser i kvalitetssystemet skal evalueres årlig, eller hyppigere hvis behov. Vi har ikke mottatt dokumentasjon som viser at skoleeier har evaluert prosedyrer og andre tiltak i internkontrollen på skolemiljøområdet.

Forvaltningsrevisjon i 2019 viste at de ansatte bruker kvalitetssystemet i liten grad. På skoleområdet tar skoleledelsen ut det viktigste og gjør det tilgjengelig et annet sted. Skoleeier kommenterer til kontrollutvalget i mars 2022 at dette utgjør en risiko for at skolene i varierende grad henter sin praksis fra kvalitetssystemet direkte, og at dette vil følges opp. Det kommer ikke frem hvordan skoleeier har tenkt å forbedre denne prosedyren.

Våre vurderinger - Evaluere og ved behov forbedre prosedyrer og andre tiltak i internkontrollen

Kommunen har ikke et eget system for å evaluere og ved behov forbedre prosedyrer, rutiner og eventuelle tiltak spesielt for skolemiljøområdet, og viser til kvalitetssystemet. Av dokumentasjonen vi har mottatt kan vi ikke se at skoleeier har evaluert rutiner og prosesser i kvalitetssystemet, selv om det er kjent at ansatte bruker selve kvalitetssystemet i liten grad og at dette er ansett som en risiko. Vår vurdering er at kommunen ikke evaluerer og forbedrer prosedyrer og andre tiltak i internkontrollen.

Kommunens tilbakemelding

I sin kommentar til foreløpig rapport skriver kommunen at Statsforvalteren har vist til at det ikke er mottatt dokumentasjon som viser at skoleeier har evaluert prosedyrer og andre tiltak i internkontrollen på skolemiljøarbeidet. Kommunen viser til at rutiner blir jevnlig oppdatert og endret gjennom faste revisjoner av prosesser i kvalitetssystemet. Kommunen gjør også andre endringer løpende utover de faste revisjonene. Som eksempel på dette viser kommunen til rutinene «Oppvekst – Fagspesifikke støtteprosesser – Trygt og godt læringsmiljø» som er blitt endret tre ganger, og «Rutine for varsling» som er blitt endret elleve ganger.

Statsforvalterens vurdering

Vi ser at flere av rutinene som finnes i kvalitetssystemet enten er versjon tre eller fem og har blitt godkjent på samme tid, enten den 21. eller 22.03.2022. Dette tyder på at rutinene er evaluert og endret etter en plan, og er et tegn på at evalueringen har skjedd systematisk. Vi endrer derfor vår konklusjon på dette spørsmålet om evaluering.

Våre konklusjoner

Kommunen avdekker og følger ikke opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt.

Kommunen avdekker og følger ikke opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at tiltaksplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt.

2.2.3 Undersøker skolen saken så raskt som saken tilsier, dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø

Våre observasjoner

Kommunens og skolens fremgangsmåte for undersøkelse må sikre at alle saker undersøkes snarest. Hvor raskt saken skal undersøkes, må vurderes opp mot hva som etter en faglig vurdering med rimelighet kan forventes. Hensynet til barnets beste er et viktig moment.

I «Sjekkliste håndtere mobbing og andre krenkelser» står det at undersøkelser så som samtale med krenket elev gjøres umiddelbart, og at andre undersøkelser gjøres så snart som mulig. I intervju uttalte rektor at det er rutine med hensyn til hvor raskt undersøkelser iverksettes, og at det vil være avhengig av om det er en høyst presserende sak, men at undersøkelsen uansett iverksettes så raskt som mulig.

Rektor og ansatte svarer ja på spørsmål i RefLex om skolen undersøker saken så raskt som saken tilsier, dersom det er mistanke om at en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Rektor kommenterer i RefLex at samtale med elev gjennomføres samme dag, senest dagen etter, og foreldrekontakt opprettes. Ansatte fortalte i intervju at det står i et skjema for aktivitetsplikten i Kvalitetssystemet at man skal undersøke en sak med en gang.

Det fremgår av «Sjekkliste håndtere mobbing og andre krenkelser» at rektor skal undersøke saken umiddelbart i tråd med mal for aktivitetsplan, og at rektor/kontaktlærer har ansvar for dette. I intervjuer ble det sagt at det normalt sett er kontaktlærer som gjennomfører undersøkelser, og observerer og melder fra til rektor. Rektor kan få beskjed muntlig, og de har ukentlige møter.

I flere av elevsakene vi har mottatt, er det på grunn av mangelfull dokumentasjon vanskelig å fastslå nøyaktig hvor mange dager det gikk fra varsel til undersøkelse, utover at det gikk lang tid. I de skolemiljøsakene hvor vi har mottatt tilstrekkelig dokumentasjon til å se dette, ser vi at det går mellom to og 28 dager fra rektor ble varslet, til undersøkelser ble iverksatt.

Våre vurderinger

Statsforvalteren ser at skoleeier har utarbeidet rutiner for at det skal undersøkes raskt eller umiddelbart i skolemiljø saker der det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor sa i intervju at det er rutine for hvor raskt en sak undersøkes, og at det er avhengig av om det er en høyst presserende sak. Slik vi forstår det, er dette ikke en felles forståelse, men rektors forståelse og tenkemåte,

Det er Statsforvalterens inntrykk at skolens ledelse og ansatte vet at de skal undersøke saker raskt der det er mistanke om at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Vi ser imidlertid ut fra enkeltsaker at undersøkelsene iverksettes for sent i flere saker, og Statsforvalteren har også mottatt eksempler på saker der det ikke fremgår hvor raskt undersøkelsene har kommet i gang etter at rektor ble varslet. På bakgrunn av det vi ser i enkeltsakene, er det vår vurdering at skolen ikke undersøker saken så raskt som saken tilsier, dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt.

Kommunens tilbakemelding

Kommunen skriver at den vurderer at deres rutiner gir en tilstrekkelig beskrivelse av kravet til raske undersøkelser, men at dette ikke er fulgt i noen saker, og at Statsforvalteren har lagt dette til grunn når det vurderes at skolen derfor ikke undersøker saken så raskt som saken tilsier. Videre skriver kommunen at det ikke foreligger dokumentasjon som kan vise til at undersøkelser gjøres så raskt som saken tilsier da det i liten grad har vært opprettet nye saker i etterkant av foreløpig rapport. Kommunen vil legge ved slik dokumentasjon i forbindelse med erklæring om lukking.

Vår vurdering etter kommunens kommentarer:

Kommunen skriver selv at de ikke har dokumentasjon som viser at undersøkelser gjøres så raskt som saken tilsier. Vi finner derfor ikke grunnlag for endring av konklusjon. Vi opprettholder derfor vår konklusjon.

Vår konklusjon

Skolen undersøker ikke saken så raskt som saken tilsier, dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt.

2.2.4 Undersøker skolen/skoleeier saken straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen?

Våre observasjoner

I skolemiljø saker der det er mistanke om eller kjennskap til at en som arbeider på skolen krenker, skal skolens eller skoleeiers undersøkelse settes i verk straks. Også her er hensynet til barnets beste et viktig moment. Skolen og skoleeier må undersøke så effektivt og så raskt som mulig.

I rutinen Sjekkliste for 9A-5-saker står det ikke hvor raskt en 9A-5-sak skal undersøkes. Imidlertid står det i Sjekkliste håndtere mobbing og andre krenkninger at saker skal undersøkes umiddelbart. Ut fra ordlyden i denne prosedyren, handler den om saker der elev blir mobbet eller krenket av andre elever. Det innebærer at det ikke fremkommer av skoleeiers prosedyre hvor raskt det skal undersøkes i skolemiljø saker der det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen, eller av noen i skolens ledelse. Skoleeier/virksomhetsleder sa også i intervju at de ikke har angitt en tid som for eksempel undersøke innen et bestemt antall dager i saker der ansatte eller leder krenker. Virksomhetsleder sa også at de er avhengig av å få tak i foreldre for å snakke med eleven.

Kommunens og skolens ansatte og ledere svarer ja på spørsmål i RefLex om skolen/skoleeier undersøker saken straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen. Rektor svarer i RefLex at alvorlighetsgraden i en slik situasjon tilsier umiddelbar handling. I intervjuet svarte rektor at han ikke har så mye erfaring med slike saker,

men at han tenker at det er umiddelbart, det vil si undersøke saken med en gang. Skolen har etter det vi forstår ikke mottatt varsler om § 9 A-5 saker, og Statsforvalteren har derfor ikke mottatt dokumentasjon som viser noe om undersøkelse i slike saker.

Når det gjelder saker der en i ledelsen krenker, svarer skoleeier i RefLex at kommunens rutine er at det er kommunen som skal gjennomføre undersøkelsene der det er mistanke om at en i skoleledelsen krenker en eller flere elever, og det er vist til vedlagt prosedyren/rutinen for varsling i Kvalitetssystemet. I denne prosedyren står det ikke noe om hvor raskt en slik sak skal undersøkes. Inntrykket er at skoleeier vil komme raskt i gang med å undersøke en slik sak dersom det oppstår. Statsforvalteren har ikke mottatt eksempler på saker som viser hvor raskt undersøkelser iverksettes og gjennomføres i saker der det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en i ledelsen.

Våre vurderinger

Det er vårt inntrykk at rektor har mottatt få eller ingen varsler i saker der det er mistanke om eller kjennskap til at ansatte på skolen krenker elever. På bakgrunn av intervjuene er det likevel vårt hovedinntrykk at rektor og skoleeier har en felles oppfatning når det gjelder fremdrift i saker der det er mistanke om at en ansatt krenker, og at det skal undersøkes raskt. Ut fra intervju med skoleeier synes det imidlertid å være en oppfatning at skoleeier/skolen må snakke med foresatte før en kan snakke med eleven. Statsforvalteren vil presisere at skolen eller skoleeier ikke må ha samtykke fra foresatte for å snakke med elever. Vi mener imidlertid at det er positivt at skolen søker å involvere foreldre så mye som mulig, så lenge det ikke forsinker prosessen med å undersøke.

Det er Statsforvalterens inntrykk at skoleeier har mottatt ingen eller få varsler i saker der det har vært mistanke om eller kjennskap til at en i ledelsen har krenket en eller flere elever. Selv om vi ikke har mottatt dokumentasjon på hvor raskt skolen og skoleeier ville ha undersøkt saker i praksis, er det vårt inntrykk at skoleeier ville ha iverksatt og gjennomført undersøkelser umiddelbart i slike saker.

Det er derfor Statsforvalterens vurdering at undersøkelser i praksis iverksettes og gjennomføres så raskt som saken tilsier.

Vår konklusjon

Skolen og skoleeier undersøker saken straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen.

2.2.5 Gjennomfører skolen/skoleeier de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?

Våre observasjoner

Skoleeiers og skolens rutiner for undersøkelser må sikre at alle saker blir tilstrekkelig undersøkt. Rektor må følge opp at de som jobber på skolen undersøker i samsvar med fremgangsmåten, dersom rektor ikke selv undersøker sakene. Skolen og skoleeier må sørge for at det innhentes nok informasjon til å avdekke hva som har skjedd, og om én eller flere elever opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt. Undersøkelsene må få frem hva som ligger bak elevens/ elevenes opplevelse. Skolen og skoleeier må

oppfylle elevenes rett til å bli hørt for å oppfylle undersøkelsesplikten. Retten omfatter alle elever som er direkte påvirket eller involvert i saken.

Ansatte og ledere på skolen og hos skoleeier svarer ja på spørsmål i RefLex om hvorvidt skolen/skoleeier gjør de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes. I «Sjekkliste håndtere mobbing og andre krenkelser» står det at rektor og kontaktlærer har ansvaret for at undersøkelser blir gjennomført. I samme sjekkliste står det at rektor undersøker saken i tråd med mal for aktivitetsplan. I intervjuer på skolenivå kom det frem at det som regel er kontaktlærer som gjennomfører undersøkelsene. Rektor sa i intervju at kontaktlærer observerer og melder fra til rektor, og sa videre at han kan få beskjed muntlig, og at de har ukentlige møter. Rektor sa at han er informert og bidrar i undersøkelsene ved behov, noe det ofte er behov for. Ifølge rektor kan også assistenter bli involvert i undersøkelsene.

Dokumentasjon om undersøkelsene blir lagt i elevmappen som rektor har tilgang til, og det er ofte hyppige møter mellom rektor og de voksne som er involvert i saken. I RefLex har rektor vist til rutinen for undersøkelse i Kvalitetssystemet, og nevnt undersøkelsesmetodene samtaler med involverte elever, og kartlegginger som Klassetrivsel og observasjon. Rektor uttalte i intervjuet at skolen undersøker saker ved å først samtale med eleven det gjelder, så foresatte, og deretter involverte elever og/eller ansatte. Rektor nevnte videre at skolen undersøker ved å gjennomføre observasjoner og spørreundersøkelsen Klassetrivsel to ganger i året. I noen klasser gjennomføres Klassetrivsel oftere enn to ganger, dette gjelder særlig for de eldste elevene. Flere ansatte viste i intervju til at sakene undersøkes ved hjelp av samtaler med elevene og observasjon.

Rektor har i forbindelse med svar i RefLex vedlagt det vi antar er en ny mal for aktivitetsplan. I denne står et felt hvor det skal beskrives hvilke undersøkelser skolen har gjort for å finne ut hva saken dreier seg om, og det er nevnt samtaler, observasjoner, informasjon fra trivselsundersøkelser, og pedagogisk analyse. I noen få av elevsakene vi har mottatt, ser vi at skolen i aktivitetsplanen har skrevet litt om hvilke undersøkelser skolen har gjort. I skoleeiers rutine «Undersøkelse» i kvalitetssystemet står at skolen skal undersøke alle varsel eller mistanke om at en elev ikke har det trygt og godt ved triangulering; samtaler med de elever det gjelder, andre elever, ansatte og foreldre, kartlegginger og observasjoner. Etter det vi forstår er denne rutinen relativt ny, og det står at den er godkjent 21.03.2022. I rutinen står det også nærmere beskrevet hvordan samtaler med elever skal foregå. I Sjekkliste håndtere mobbing og andre krenkelser står det også nærmere om samtaler, og det står nærmere beskrevet hvordan samtaler med henholdsvis eleven som opplever seg krenket, foresatte til denne eleven og samtaler med eleven(e) som potensielt krenker/mobber skal foregå.

Rektor skrev i RefLex at den eleven det gjelder snakker de selvfølgelig med, og i tillegg innhentes informasjon fra andre elever som på en eller annen måte er involvert. I RefLex skrev de ansatte når det gjelder hvordan involverte elever får uttale seg, at elevene alltid blir hørt. Dette svarte de også i intervju, og at de bruker å snakke med partene hver for seg, og så sammen. Alle får mulighet til å forklare sin oppfatning. Skolen sørger for at elevene ikke får snakket sammen før lærerne snakker med dem.

Det går frem av dokumentasjonen i noen av sakene vi har mottatt at skolen har gjort undersøkelser i form av samtaler med involverte elever og foreldre, observasjoner og kartlegging. I andre saker

ser vi at skolen ikke har vist til undersøkelser utover samtaler med elev som ikke har et trygt og godt skolemiljø. I et fåtall av sakene har skolen dels brukt observasjon. I enkelte saker har vi mottatt kun referat fra utviklingssamtaler og epostkorrespondanse med foresatte, og eventuelt et møtereferat. Vi ser i noen av sakene at skolen har gjennomført samtaler med eleven som blir krenket. I andre saker ser vi at skolen ikke har vist til eller nevnt samtaler med andre involverte elever.

Det kom frem i intervju at det er rektor som behandler saker der det er mistanke om eller kjennskap til at en ansatt har krenket en eller flere elever. Rektor sa at han også kan få støtte fra avdelingsleder i slike saker. Ifølge sjekkliste for 9A-5-saker er det rektor/skoleeier som har ansvar for å undersøke saker der det er kjennskap til eller mistanke om at en som arbeider på skolen utsetter en elev for krenkelser. Rektor sa at han bruker sjekklisten for 9A-5-saker i slike saker. I RefLex svarte rektor at undersøkelse i slike saker starter med elevsamtale, samtale med foreldre og så samtale med den som arbeider på skolen. Skoleeier sa i intervju at Sjekkliste i 9A-5 saker skal legges i kommunens kvalitetssystem snart. I denne prosedyren står at hendelsesforløpet skal undersøkes gjennom samtaler med elever, ansatte, foreldre, vitner mm., og den ansatte som varselet gjelder får uttale seg til saken.

I saker der det er mistanke om eller kjennskap til at en i skolens ledelse krenker, sa skoleeier i intervju at slike saker følger skoleeier opp selv. I RefLex svarte skoleeier at kommunens rutiner er at det er kommunen som skal gjennomføre undersøkelsene dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en i skoleledelsen på en skole krenker en eller flere elever. Undersøkelsene skal gjennomføres av kommunens læringsmiljøteam, i samarbeid med skolefaglig rådgiver og kommunalsjefen. Ifølge sjekklisten for 9 A-5-saker, som også omtaler saker der noen i skoleledelsen krenker, skal hendelsesforløpet undersøkes gjennom samtaler med elever, ansatte, foreldre, vitner mm., og den ansatte som varselet gjelder får uttale seg til saken.

Våre vurderinger

Vi ser at skoleeier har utarbeidet rutiner for undersøkelser i både prosedyre for undersøkelse og i aktivitetsplanen. Det er vår vurdering at undersøkelsesmetodene som nevnes i prosedyren for undersøkelse er metoder som i utgangspunktet er egnede for å undersøke skolemiljø saker.

Statsforvalteren ser at skoleeier har laget prosedyre for hvordan saker skal undersøkes der det er mistanke om at ansatte krenker elever, herunder også dersom en i skolens ledelse krenker elever. Det fremgår av rutinen hvem som skal undersøke disse sakene, og det fremgår hvordan disse sakene skal undersøkes. Det er vår vurdering at rutinen angir en tilstrekkelig fremgangsmåte for hvordan disse sakene skal undersøkes.

I et flertall av sakene ser vi at skolen ikke har undersøkt saken på tilstrekkelig måte, og at den bare i et fåtall av enkeltsakene har anvendt undersøkelsesmetodene med samtaler med de involverte, observasjon og kartlegging. I noen saker vi har mottatt foreligger det kun referat fra utviklingssamtaler og epostkorrespondanse med foresatte, og eventuelt et møtereferat.

Statsforvalteren vurderer at skoleeier har utarbeidet en rutine for undersøkelsesmetoder som skal få frem elevens opplevelse og bakenforliggende årsaker i sakene. Imidlertid ser vi at disse

metodene ikke blir brukt, og at skolens egne undersøkelser i enkelte saker ikke er egnet til å få frem bakgrunnen for elevens opplevelse og bakenforliggende årsaker.

Det er Statsforvalterens inntrykk at Sydskogen skole og Asker kommune er opptatt av at elevene skal høres. Samtaler med eleven som opplever seg krenket og med andre involverte elever, er nevnt både i intervjuer, rutiner/prosedyrer og maler.

Vi ser av enkeltsakene at det i flere av disse er vist til samtaler med eleven som ikke har det trygt og godt. Samtaler med andre involverte elever er imidlertid i liten grad nevnt. Det er på grunn av mangelfull dokumentasjon i sakene vi har mottatt vanskelig å si noe om hvorvidt samtalepraksisen i undersøkelsesfasen er egnet til å få frem bakgrunnen for elevens opplevelse. På bakgrunn av innsendte elevsaker er det derfor vår vurdering at ikke alle involverte elever blir hørt tilstrekkelig.

Det er vår vurdering at det er utarbeidet en rutine for undersøkelse av saker der det er mistanke om at ansatte eller noen i skoleledelsen krenker eller eler flere elever. Dette gjengis muntlig i intervjuene. Det foreligger ikke enkeltsaker som gjelder § 9 A-5. Vi har ikke kunnet vurdere enkeltsaker i den forbindelse. Vi har imidlertid ikke grunnlag for å betvile at skolen/skoleeier ikke vil undersøke slike saker på en tilstrekkelig måte.

Kommunens tilbakemelding

Kommunen har lagt ved to nye aktivitetsplaner som etter deres vurdering viser at skolen i større grad dokumenterer undersøkelsene som er gjort. Videre skriver kommunen at de likevel ikke har dokumentasjon som viser at alle undersøkelsesmetodene blir brukt.

Statsforvalterens vurdering

Det er vår vurdering at aktivitetsplanene som er sendt inn, ikke viser at skolen gjør nødvendige og tilstrekkelige undersøkelser.

Vi opprettholder derfor vår konklusjon.

Vår konklusjon

Skolen og skoleeier gjennomfører ikke de undersøkelser som ut fra en faglig standard kan forventes.

2.2.6 Dokumenterer skolen og skoleeier hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten?

Våre observasjoner

Oppl. § 9 A-4 stiller krav til at aktivitetsplikten skal dokumenteres. Opplæringsloven stiller utover dette ingen formkrav til undersøkelsene. Skolene må likevel ha løsninger og rutiner for hvordan undersøkelsene dokumenteres, enten gjennom føringer fra skoleeier, eller på den enkelte skole.

I Sjekklister håndtere mobbing og andre krenkelser står at samtaler med elev som opplever seg krenket og dennes foresatte skal dokumenteres i logg og aktivitetsplan. Samtaler med elev som krenker skal dokumenteres i logg. Dette gjelder også samtaler med foresatte, og for spørreundersøkelser og observasjoner.

Rektor og de ansatte svarer ja i RefLex på spørsmål om skolen og skoleeier dokumenterer det som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikten, og utdyper dette.

Rektor svarer i RefLex at korrespondanse med foresatte, utviklingssamtaler, aktivitetsplaner, samarbeidsmøter med mer legges i elevmappen. Klassetrivsel gjennomføres to ganger årlig for 3.-7.klasse, mer ved behov. Observasjonsskjemaer knyttet til SIM skal lagres i elevmappen. Skolen er i fase 1 i SIM-opplæringen, og skjemaet har derfor ikke blitt brukt i tidligere saker. De ansatte svarer i RefLex at det er viktig å føre referater fra møter og samtaler.

I et flertall av sakene finner vi spor av at det er holdt samtale med eleven som ikke har det trygt og godt. Samtalene er ikke dokumenterte i sin helhet, og er noen steder kun omtalt med en setning i et loggnotat. Samtaler med andre involverte elever er i liten grad dokumentert i sakene vi har mottatt. I noen av sakene foreligger referater fra møter, epostkorrespondanse med foresatte, utviklingssamtaler og aktivitetsplaner. I aktivitetsplanene fremgår det kort hvilke undersøkelser skolen har gjort. Når det gjelder notater fra observasjoner foreligger dette i et fåtall av sakene, og noen av disse fremstår som lite konkrete. Dokumentasjon fra Klassetrivsel som skolen opplyser at de gjennomfører to ganger årlig, kommer i liten grad frem i sakene vi har mottatt.

I mal for aktivitetsplan står det at det skal skrives hvilke undersøkelser skolen har gjort, og at konklusjonen fra undersøkelsene skal skrives inn.

I saker der det er mistanke om eller kjennskap til at en ansatt eller en i ledelsen står bak krenkelsen, svarer skoleeier i RefLex at undersøkelsene skal dokumenteres i elevens mappe i arkivsystemet, og henviser til Sjekkliste for 9 A-5-saker.

I sjekklisten for 9A-5-saker står at undersøkelser i slike saker dokumenteres i elevmappen, at konklusjon fra undersøkelsene dokumenteres i elevmappen, og personalsak dokumenteres i personalmappen. Skolen og skoleeier bekrefter i intervju at også disse sakene skal undersøkes, og dokumenteres.

Våre vurderinger

Det er Statsforvalterens inntrykk at skoleeier/skolen har prosedyrer for å dokumentere undersøkelser i skolemiljøsaker.

Det er Statsforvalterens inntrykk at prosedyren er at skolen skal dokumentere samtaler med elever i logg og aktivitetsplan. Spørreundersøkelser og observasjoner skal også dokumenteres i logg.

Vi ser at innholdet i samtaler med elever og resultatet av undersøkelser er for dårlig dokumenterte i et flertall av sakene. Vi ser heller ikke at konklusjonen fra undersøkelsene kommer frem i sakene. Vi vurderer at skolen ikke i tilstrekkelig grad dokumenterer hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten i § 9 A-4 saker.

Når det gjelder dokumentasjon av undersøkelser i saker der ansatte krenker, står det i Sjekkliste for 9 A-5 saker at undersøkelser og konklusjon fra undersøkelser skal dokumenteres i elevmappen, og personalsak skal dokumenteres i personalmappen. Vi har ikke mottatt saker der ansatte er mistenkt for å ha krenket elev. Ut fra svarene i RefLex og intervju og rutinen, vurderer vi at det er sannsynliggjort at skolen og skoleeier ville ha dokumentert det som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten i 9 A-5 saker.

Kommunens tilbakemelding

Kommunen viser til at det er lagt ved to nye aktivitetsplaner, som etter deres vurdering viser at skolen dokumenterer hvilke undersøkelser som er gjort.

Statsforvalterens vurdering

Forsvarlig dokumentasjon i enkeltsaker innebærer at det må være mulig å se hvilke vurderinger som er gjort, og begrunnelsen for de faglige vurderingene. I et flertall av alle innsendte aktivitetsplaner kommer skolens faglige vurdering ikke fram, verken i referat fra møter eller i aktivitetsplaner I elevsakene som inneholder en faglig vurdering mangler det begrunnelse.

Vi opprettholder derfor vår konklusjon.

Vår konklusjon

Skolen og skoleeier dokumenterer ikke hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten.

2.2.7 Setter skolen inn tiltak så raskt som saken tilsier når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, eller når undersøkelsen viser det?

Våre observasjoner

Plikten til å sette inn tiltak inntreer når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, eller hvis undersøkelser skolen har utført på eget initiativ viser at en eller flere elever ikke har et trygt og godt skolemiljø, jf. Prop. 57 L (2016–2017) punkt 5.5.2.5. Hvor raskt skolen må sette inn tiltak, må vurderes konkret i den enkelte saken. Barnets beste vil være et grunnleggende hensyn i vurderingen.

Ledelsen og ansatte ved skolen svarer ja på spørsmålet i RefLex, om skolen setter inn tiltak så raskt som saken tilsier når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, eller når undersøkelsen viser det. Rektor utdyper svaret og skriver at skolen følger rutinen, og at de lager en aktivitetsplan med tiltak dersom undersøkelsene viser at dette kreves. Videre skriver han at dersom situasjonen vurderes som akutt, settes det i gang strakstiltak.

I intervjuet forteller rektor at hvor raskt tiltak settes inn i en sak er litt avhengig av alvorret i saken. I noen saker setter skolen inn tiltak umiddelbart, mens i andre saker kan det være nødvendig å undersøke saken mer før det settes inn tiltak. Videre formidler han at det i noen saker også vil være nødvendig å undersøke grundigere etter tiltak er satt inn. Det er viktig å høre eleven og andre involverte, og å få frem elevstemmen. Samtidig er ikke elevens stemme alltid synonymt med hva som er elevens beste. Det er tilfeller der eleven ikke ser sitt eget beste, forteller rektor. Skolen forsøker derfor å innhente så mye opplysninger som mulig, og deretter gjøre en så objektiv vurdering som mulig.

Rektor viser til kommunens rutine «Prosess og rutine tiltak» og til kommunens rutine «Sjekkliste håndtere mobbing og andre krenkelser». I sjekklisten står det at rektor skal sette sammen et team som starter med å utarbeide en aktivitetsplan. Dette skal ifølge sjekklisten skje snarest, og senest innen fem dager fra varslings/mistanke. I sjekklisten står det også at skolen skal kalle inn til møte med eleven og foresatte for å samarbeide om tiltak, noe som også skal skje snarest. Deretter skal skolen ifølge sjekklisten iverksette tiltak i aktivitetsplanen snarest.

I intervjuer med skolen kommer det frem at skolen skal beslutte om det skal opprettes aktivitetsplan senest innen fem dager fra varslings/mistanke. Det formidles at noen tiltak settes inn umiddelbart, og noen tiltak går over en periode.

I noen av elevsakene vi har fått tilsendt ser vi at skolen setter inn tiltak så raskt som saken tilsier når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, eller når undersøkelsen viser det. I et flertall av sakene ser vi imidlertid at skolen ikke setter inn tiltak så raskt som saken tilsier, og i enkelte av sakene er det vanskelig å fastslå om skolen har satt inn tiltak så raskt som saken tilsier fordi det ikke kommer frem av dokumentasjonen når skolen fikk mistanke om eller kjennskap til at eleven ikke har det trygt og godt. I noen saker ser vi at skolen setter inn tiltak basert på den informasjonen som er tilgjengelig, samtidig som den planlegger å undersøke saken nærmere.

Våre vurderinger

Kommunens rutine inneholder en kronologisk fremgangsmåte for å opprette en aktivitetsplan og iverksette tiltak, der hvert ledd skal gjennomføres snarest. Vi vurderer at rutinen kan bidra til å sikre at flere ledd i det å sette inn tiltak blir ivaretatt, deriblant å høre eleven og å opprette en aktivitetsplan. Vi vurderer samtidig at den kronologiske rekkefølgen i rutinen kan føre til at det ikke blir satt inn umiddelbare tiltak i de sakene der det er nødvendig eller mulig. Dersom for eksempel et møte med eleven og foresatte blir utsatt, vil dette kunne føre til at tiltakene ikke blir iverksatt så raskt som saken tilsier.

Det kommer frem i både RefLex og intervjuer at skolen kjenner til kommunens rutine for å sette inn tiltak og innholdet i rutinen. Vi ser også at skolen i noen av elevsakene setter inn tiltak basert på den informasjonen som er tilgjengelig, samtidig som den planlegger å undersøke saken nærmere. Dette er positivt. I et flertall av elevsakene ser vi imidlertid at det ikke er satt inn tiltak så raskt som saken tilsier, og vurderer derfor at skolen ikke setter inn tiltak så raskt som saken tilsier.

Kommunens tilbakemelding

Kommunen skriver i sin tilbakemelding på foreløpig rapport at de mener det er nødvendig å ha en konkret beskrivelse av fremgangsmåten i skolemiljø saker. Uten en slik fremgangsmåte vurderer kommunen at det vil være en økt risiko for brudd på regelverksetterlevelse på aktivitetsplikten. Kommunen påpeker at en kronologisk rekkefølge ikke betyr at det vil ta lang tid før tiltak blir iverksatt eller at nødvendige tiltak blir utsatt. Videre skriver kommunen at dersom skolen ser at situasjonen krever umiddelbare og nødvendige tiltak, så vil skolen iverksette tiltakene selv om det for eksempel ikke har vært mulig å gjennomføre samtale med foreldre.

Kommunen er samtidig enig i at det ut fra innsendte elevsaker, er noe vanskelig å fastslå at tiltak er iverksatt snarest, og vil i fremtidige saker forsøke å vise tydeligere hvor raskt undersøkelser og tiltak er iverksatt.

Statsforvalterens vurdering

Vi er enig med kommunen i at en konkret og kronologisk fremgangsmåte ikke i seg selv betyr at tiltak ikke blir iverksatt så raskt som saken tilsier. En forutsetning for dette vil være at skolen er bevisst på at de har en plikt til å sette inn nødvendige tiltak, selv om ikke alle ledd i fremgangsmåten lar seg gjennomføre etter planen. Slik vi forstår kommunens tilbakemelding, mener kommunen at de setter inn tiltak så raskt som saken tilsier, men at dette ikke kommer frem i dokumentasjonen. Vår vurdering er at bruddet ikke bare gjelder dokumentasjonsplikten, men at elevsakene viser at

skolen ikke alltid setter inn tiltak så raskt som saken tilsier. Vår konklusjon baserer seg i stor grad på elevsakene vi har fått tilsendt. I et flertall av elevsakene ser vi at det ikke er satt inn tiltak så raskt som saken tilsier.

Vi opprettholder derfor vår konklusjon.

Vår konklusjon

Skolen setter ikke inn tiltak så raskt som saken tilsier når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, eller når undersøkelsen viser det.

2.2.8 Setter skolen/skoleeier inn tiltak straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev har blitt krenket av en som arbeider på skolen, eller en i skolens ledelse?

Våre observasjoner

Dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev har blitt krenket av en som arbeider på skolen eller en i skolens ledelse, skal tiltak settes i verk straks, jf. oppl. § 9 A-5.

Både skoleeier og rektor svarer ja på spørsmålet i RefLex om de setter inn tiltak straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en som arbeider på skolen, eller en i skolens ledelse, står bak krenkelsen. Rektor skriver det er viktig at tiltak settes inn raskt i slike saker, gjennom å for eksempel sørge for at ansatte ikke er i nærkontakt med eleven så lenge saken undersøkes. Rektor utdyper i intervjuet at det ikke har vært slike saker på skolen, men dersom det skulle oppstå en slik sak, ville dette blitt prioritert. Avdelingsleder skriver at tiltak settes inn så raskt man kan, etter man har gjennomført undersøkelser.

Skoleeier skriver i RefLex at Asker kommune ikke har hatt tilfeller hvor en i skolens ledelse har krenket elever. Videre skriver skoleeier at dersom undersøkelser viser at en eller flere elever har det utrygt på grunn av krenkelser fra en i skolens ledelse, er det kommunens rutine at det straks skal settes inn tiltak. Det er kommunalsjef i samarbeid med læringsmiljøteamet som har ansvar for å håndtere dette. Videre skriver skoleeier at de skal følge kommunens rutine for å sette inn tiltak.

Kommunen har som tidligere nevnt tre rutiner som angår plikten til å sette inn tiltak i skolemiljø saker. Dette er «Prosess og rutine tiltak», «Sjekkliste i 9A-5-saker» og «Sjekkliste håndtere mobbing og andre krenkelser». I de to førstnevnte står det ikke beskrevet hvor raskt det skal settes inn tiltak i 9 A-5-saker. I sistnevnte rutine står det beskrevet en kronologisk fremgangsmåte for å opprette aktivitetsplan og å sette inn tiltak, der de ulike handlingene skal skje «snarest».

I intervju utdyper enhetsleder at dersom det skulle oppstå en sak der det er mistanke om eller kjennskap til at en i skolens ledelse står bak krenkelsen, ville han personlig være direkte involvert. Skoleeier ville satt inn tiltak umiddelbart, som for eksempel å unngå kontakt mellom eleven og den ansatte. Videre kommer det frem at enhetsleder har ansvaret for å sette inn tiltak i saker der en i ledelsen krenker, og rektor har ansvar for å sette inn tiltak i saker der det er en som arbeider på skolen som krenker. Rektor bekrefter dette i sitt intervju.

Vi har ikke fått tilsendt noen elevsaker der det har vært mistanke om eller kjennskap til at en som arbeider på skolen, eller en i skolens ledelse, står bak krenkelsen.

Våre vurderinger

Selv om «Sjekkliste håndtere mobbing og andre krenkelseser» sier noe om hvor raskt det skal settes inn tiltak i en sak, er det vår forståelse at denne rutinen gjelder for saker der elever blir mobbet eller krenket av andre elever. Det er dermed vår forståelse at kommunens rutine for 9 A-5-saker ikke sier hvor raskt det skal settes inn tiltak i saker der det er mistanke om eller kjennskap til at en som arbeider på skolen, eller en i skolens ledelse, står bak krenkelsen.

Samtidig får vi opplyst at både rektor og enhetsleder ville satt inn tiltak straks dersom det oppstår slike saker, og det er vår forståelse at rektor og skoleeier har en omforent og felles forståelse av hvor raskt de skal sette inn tiltak. Sett i lys av dette vurderer vi at det er sannsynlig at skolen/skoleeier setter inn tiltak straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev har blitt krenket av en som arbeider på skolen, eller en i skolens ledelse.

Vår konklusjon

Skolen/skoleeier setter inn tiltak straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev har blitt krenket av en som arbeider på skolen, eller en i skolens ledelse.

2.2.9 Vurderer skolen konkret hvilke tiltak som er egnede?

Våre observasjoner

Valg av tiltak må tilpasses den enkelte sak, og basere seg på konkrete og faglige skjønnsvurderinger, jf. Prop.57 L (2016-2017) punkt. 5.5.2.5. Hensynet til barnets beste er et overordnet premiss for hva som er å regne som et egnet tiltak. Undersøkelsene i saken et også et viktig grunnlag i dette arbeidet, da undersøkelsene sier noe om årsaken til problemet.

Både skoleeier, skolens ledelse og de ansatte svarte ja på spørsmålet i RefLex om skolen /skoleeier vurderer konkret hvilke tiltak som er egnede. Rektor skriver at tiltakene må vurderes i den enkelte sak, og barnets beste vil være helt avgjørende for hvilke tiltak som velges. Videre skriver han at gode undersøkelser er en forutsetning for å finne tiltak som virker, og at det er vesentlig å følge opp eventuelle mobbere med tiltak. De ansatte på skolen skriver at tiltak settes inn etter en grundig vurdering og i samarbeid med alle involverte, deriblant eleven og foresatte. Tiltakene utarbeides i team der både lærere og ledelsen er med. Dette skal sikre at tiltakene er best egnede og at begrunnelsen er god. I intervju med rektor kommer det frem at han er involvert i alle aktivitetsplaner som utarbeides på skolen, og ifølge de ansatte er det rektor som har ansvaret for tiltakene som settes inn, selv om de er et team som utarbeider dem.

Videre kommer det frem i intervjuer med rektor og andre ansatte at skolen må definere hva som er til elevens beste. Noen ansatte forteller at det å vurdere barnets beste handler om å hele tiden ha elevens beste i tankene, og å sørge for trygge og gode rammer rundt eleven. Enkelte svarer at noen elever mestrer å fortelle hva som er til deres eget beste, mens andre kanskje ikke vet det selv. Det er da viktig at skolen observerer og prater med foresatte. Noen ganger må det også settes inn tiltak uten at eleven merker det, for eksempel i saker der eleven selv ikke ønsker tiltak. Videre

kommer det frem at det i noen saker må settes inn tiltak på eleven(e) som krenker, og jobbes med andre involverte elever. Dette kan for eksempel være gjennom samtaler og oppfølging.

Rektor og de ansatte forteller at tiltak må vurderes i den enkelte sak, og oppgir eksempler på tiltak som kan være egnede i ulike type saker. Samarbeid med andre faglige instanser er et eksempel på dette, og skolen har månedlige møter med tverrfaglig innsatsteam.

I intervjuer kommer det frem at de ansatte på skolen har mye kompetanse om tiltak selv. Asker kommune har også mange verktøy, men skolen er ny i kommunen, og har ikke helt oversikten over dette ennå. Skolen er imidlertid pålagt å bruke «Link til livet», kommer det frem i intervjuer. Skolens SIM-team er også en del av kommunens oppfølging mot skolene, men dette er ikke helt oppe å gå på skolen enda. SEIL har også mye kompetanse, kommer det frem i intervjuer med skolen. Skolen har også hatt besøk av Tone Rosenlund som har snakket om klasseledelse og læringsmiljø.

Når det gjelder tiltak som skoleeier setter inn, skriver skoleeier at Læringsmiljøteamet, sammen med kommunalsjef, har ansvar for at tiltakene som settes inn er egnede. Videre skriver skoleeier at veilederne i Læringsmiljøteamet består av pedagoger med erfaring fra skoleledelse, samt to PP-rådgivere. Hvilke tiltak som skal settes inn tar utgangspunkt i resultatene og analyser av undersøkelsene, i tillegg er elevens stemme avgjørende for hvilke tiltak som er til elevens beste. Læringsmiljøteamet støtter seg på sin faglige bakgrunn og erfaring fra skolen, i tillegg bruker de Udir sine ressurser og "tiltaksbank".

Enhetsleder forteller i intervju at de skiller på tiltak rundt en enkeltelev og tiltak på systemnivå. PPT-rådgiverne har fordelt ansvaret for oppfølging av skolene mellom seg, og to av de ansatte i PPT har skolemiljø som sitt arbeidsområde. PPT er gjerne involvert i tiltak på systemnivå, kommer det frem i intervjuet. Dette bekreftes også i intervjuer på skolen. Enhetsleder forteller også at det er rutiner for hvordan man skal oppsummere undersøkelsene til riktige tiltak.

I flertallet av elevsakene vi har mottatt kommer skolens faglige og konkrete vurderinger, og hvordan disse vurderingen har tatt utgangspunkt i undersøkelser eller hensynet til elevens beste, i liten eller ingen grad frem. I noen elevsaker ser vi imidlertid at hensynet til barnets beste kommer frem i begrunnelsen for tiltaket.

Våre vurderinger

Vi ser at skolen og skoleeier har kompetanse og kunnskap om hvordan tiltak skal vurderes konkret i den enkelte sak, basert på blant annet undersøkelser og en vurdering av elevens beste. Og i noen av sakene ser vi at skolens vurdering av elevens beste kommer frem i aktivitetsplanen. Dette gjelder spesielt de nyeste aktivitetsplanene. Samtidig ser vi at skolens vurderinger mangler i flere av elevsakene, og i de fleste sakene ser vi at skolens vurdering etter oppsummering av undersøkelsene ikke kommer frem, eller hvordan dette legges til grunn for valg av tiltak. I flere av sakene savner vi også å se hvordan det settes inn tiltak på andre elever, eller grupper av elever.

Kommunens tilbakemelding

Kommunen skriver i sin tilbakemelding på foreløpig rapport at skolen har rettet opp bruddet, og viser til nye innsendte aktivitetsplaner. I aktivitetsplanene er det skrevet en begrunnelse for hvert tiltak som er satt inn i saken.

Statsforvalterens vurdering

Vi vurderer at eksemplene som kommunen og skolen har sendt inn, er eksempler på hvordan skolen kan vise at de vurderer konkret hvilke tiltak som er egnede i den enkelte saken.

Vi endrer derfor vår konklusjon.

Vår konklusjon

Skolen vurderer konkret hvilke tiltak som er egnede.

2.2.10   **Evaluerer skolen/skoleeier tiltakene jevnlig og blir tiltakene endret ved behov?**

Våre observasjoner

Plikten til å sette inn egnede tiltak må tolkes utvidende, og omfatter også en plikt til å følge opp tiltakene, evaluere virkningen og eventuelt legge til eller endre tiltak dersom det er nødvendig for å sikre eleven et trygt og godt skolemiljø, jf. Prop.57 L (2016-2017) punkt 5.5.2.5.

Både skoleeier, rektor og alle ansatte svarer ja på spørsmålet i RefLex om skolen og skoleeier evaluerer tiltakene jevnlig, og om tiltakene blir endret ved behov. Skoleeier skriver at tiltakene skal jevnlig evalueres i samarbeid med eleven og foreldrene, men at hvor ofte det evalueres vil være avhengig av situasjonen. Barnets egen opplevelse og ønsker vil også være sentralt. Dersom tiltakene viser seg å ikke være egnede eller tilstrekkelige, må tiltakene endres, eller det må settes inn flere tiltak helt til eleven opplever å ha det trygt og godt, skriver skoleeier.

Rektor og andre ansatte på skolen skriver at det settes en dato for evaluering, der tiltakene skal evalueres i et samarbeidsmøte med elev og foresatte. I tillegg evalueres tiltakene jevnlig i lærerteam, og rektor forteller at han skal være med på evalueringene. Rektor forteller videre at det skal evalueres om tiltakene har virket, om noe skal kuttes ut, endres, osv. Skolen skal fortsette med dette til de mener at målet er nådd, ifølge rektor. Rektor forteller videre at tidspunkt for evalueringen gjerne settes et par måneder frem i tid, men dersom noe dukker opp før evalueringsmøtet, gjennomføres møtet på et tidligere tidspunkt. I kommunens «Sjekkliste håndtere mobbing og krenkelser» står det at tiltakene skal evalueres «ved behov, senest etter seks uker».

I intervju med skolen kommer det frem at det kan være lett å tenke at når en plan er laget, blir tiltakene automatisk gjennomført. Det ble også nevnt i intervju at det noen ganger kan vise seg at enkelte tiltak er vanskelig å gjennomføre i praksis, og at skolen i enkelte saker kan bli enda flinkere til å evaluere fortløpende.

I elevsakene vi har mottatt er det noen saker som viser systematisk evaluering og justering av tiltakene. I flere av sakene er det satt opp et tidspunkt for evalueringen, men vi kan ikke se at tiltakene faktisk er blitt evaluert. Det er også varierende hvor langt tidsspenn det er fra tiltak settes i gang til de skal bli evaluert og eventuelt justert. Dette varierer fra noen få uker til fire måneder. Noen aktivitetsplaner mangler dato for når tiltakene skal evalueres.

Våre vurderinger

Vi ser at kommunen har en rutine som sier når tiltakene skal evalueres, og at skolen i de fleste tilfeller setter en dato for evaluering. Det er imidlertid ikke alltid samsvar mellom kommunens rutine og skolens praksis på når tiltakene skal evalueres. Vi ser også at alle ansatte vet at tiltakene skal evalueres og justeres etter en gitt periode. I elevsakene ser vi imidlertid at dette ikke gjennomføres systematisk, og at praksisen varierer fra sak til sak. Vi er enig i det som kommer frem i intervju med skolen, at skolen kan bli enda flinkere til å gjennomføre evalueringer fortløpende.

Kommunens tilbakemelding

Kommunen skriver i sin tilbakemelding på foreløpig rapport at de er enige i vår vurdering om at skolen kan bli bedre på fortløpende evalueringer, at det i større grad må dokumenteres når evalueringen skal skje, og innholdet i evalueringene.

Statsforvalterens vurdering

Vi opprettholder vår konklusjon

Vår konklusjon

Skolen/skoleeier vurderer ikke tiltakene jevnlig og tiltakene blir ikke endret ved behov.

2.2.11 Lager skolen en skriftlig plan når de setter inn tiltak i en sak, og inneholder den skriftlige planen minimumskrav til innhold?

Våre observasjoner

Oppl. §§ 9 A-4 og 9 A-5 stiller krav om at skolen skal lage en skriftlig plan når det settes inn tiltak i en sak. Planen skal inneholde hvilket problem tiltakene skal løse, hvilke tiltak skolen har planlagt, når tiltakene skal gjennomføres, hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene og når tiltakene skal evalueres.

Skoleeier, rektor og alle ansatte svarer ja i RefLex på spørsmål om de lager en skriftlig plan når de setter inn tiltak i en sak, og om den skriftlige planen inneholder minimumskrav til innhold.

Skoleeier skriver at det er kommunens rutine at det alltid skal utarbeides en aktivitetsplan når det er behov for tiltak, og at kommunen har en egen mal for aktivitetsplan som oppfyller minstekravene. Rektor og de ansatte viser også til den nye malen som skal brukes når det settes inn tiltak i en sak.

I elevsakene ser vi at utarbeidelsen og innholdet i aktivitetsplanene i elevsakene, varierer i stor grad. I noen saker blir det utarbeidet aktivitetsplan som inneholder minimumskravene. I andre saker blir det utarbeidet en aktivitetsplan da saken opprettes, men det opprettes ikke alltid ny plan etter evalueringsmøte eller andre samarbeidsmøter. Videre ser vi at det i enkelte saker ikke er opprettet aktivitetsplan i det hele tatt. Når det gjelder minimumskravet til innhold i planen, er dette også varierende da noen planer mangler tidspunkt for evaluering, noen er utydelige når det gjelder hvem som er ansvarlige for tiltakene, og noen inneholder ikke problembeskrivelse.

Våre vurderinger

Vi ser at kommunen har en ny mal for aktivitetsplan, og at malen inneholder rubrikker som skal sikre at minimumskravene blir ivaretatt. Som beskrevet ovenfor ser vi imidlertid at denne malen ikke alltid benyttes, og det er store variasjoner i skolens arbeid med utarbeidelse av

aktivitetsplaner. Basert på en helhetlig vurdering mener vi at skolen ikke alltid lager en skriftlig plan når den setter inn tiltak i en sak, og at ikke alle planene som lages inneholder minimumskrav til innhold.

Kommunens tilbakemelding

Kommunen skriver i sin tilbakemelding på foreløpig rapport at de ser at noen av aktivitetsplanene ikke tilfredsstillende de kravene som stilles, eller de føringene som ligger i kommunens mal for aktivitetsplaner.

Statsforvalterens vurdering

Vi opprettholder vår konklusjon.

Vår konklusjon

Skolen lager ikke en skriftlig plan når de setter inn tiltak i en sak, og den skriftlige planen inneholder ikke minimumskrav til innhold.

3 Statsforvalterens reaksjoner

3.1 Pålegg om retting

Vi har konkludert med at kommunen ikke oppfyller regelverket på alle områder. Vi pålegger derfor kommunen å rette opp følgende forhold, jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven § 30-4:

1. Asker kommune må sikre at skolen og skoleeier oppfyller plikten til å undersøke saken ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø eller blir krenket av en som arbeider på skolen, jf. opplæringsloven §§ 9 A-4 og § 9 A-5, jf. kommuneloven § 25-1.
2. Asker kommune må sikre at skolen og skoleeier oppfyller plikten til å sette inn tiltak ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø eller blir krenket av en som arbeider på skolen, jf. opplæringsloven §§ 9 A-4 og § 9 A-5, jf. kommuneloven § 25-1.

Asker kommune må i den forbindelse se til at:

- Kommunens internkontroll er tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten.
- Kommunens internkontroll er tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på tiltaksplikten og dokumentasjonsplikten.
- Kommunen avdekker og følger opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt.
- Kommunen avdekker og følger opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at tiltaksplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt.
- Skolen undersøker saken så raskt som saken tilsier, dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt.

- Skolen og skoleeier gjennomfører de undersøkelser som ut fra en faglig standard kan forventes.
- Skolen og skoleeier dokumenterer hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten.
- Skolen setter inn tiltak så raskt som saken tilsier når en elev sier at skolemiljøet ikke er trygt og godt, eller når undersøkelsen viser det.
- Skolen/skoleeier vurderer tiltakene jevnlig og endrer tiltakene ved behov
- Skolen lager en skriftlig plan når de setter inn tiltak i en sak, og at den skriftlige planen inneholder minimumskrav til innhold.

3.2 Oppfølging av påleggene

Kommunen skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal kommunen erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan det har blitt rettet.

Frist for innsending er 30.06.2023. Vi vil ikke avslutte tilsynet før kommunen, gjennom erklæringen og redegjørelsen, har vist at påleggene er rettet.

4 Kommunen har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Kommunen kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis kommunen klager, må det gjøres innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til kommunen, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Kommunen sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med kommunen, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

Kommunen kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningsloven § 42.

Kommunen er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 18.

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Oslo, 31.03.2023

Heidi Lindhagen
tilsynsleder

Tonje Lekhal
tilsynsmedlem

Astrid Minutella Moe
tilsynsmedlem

5 Dokumenter

Følgende dokumenter ble benyttet under utføringen av tilsynet:

- Rutine for varsling
- Rutine for undersøkelse
- Rutine for sette inn tiltak
- Varsel til skoleeier om elevenes læringsmiljø
- Dagsorden rektormøte 13.01.2022
- Presentasjon til virksomhetsstyring
- Risikovurdering (ROS) skoleeier 2022
- Sydskogen skole Risikovurdering
- SEIL
- SIM
- Årshjul skoleledere
- Mal presentasjon til lederdialog
- Presentasjon lederdialog Sydskogen skole
- Kvalitetsoppfølging
- Notat til Kontrollutvalget juni 2022
- Tilstandsrapport 2021 Sydskogen skole
- Melde avvik i kvalitetssystemet
- Håndtere mobbing og andre krenkelser – sjekklister
- Sjekklister 9 A-5
- Prosess og rutine for undersøkelse
- Kvalitetssystemet Aske kommune – Innhold
- Aktivitetsplaner Sydskogen skole

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325, 1502 Moss | sfovpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/ov

